

مقایسه انگیزه‌های ورزشی و اضطراب رقابتی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی یازدهمین المپیاد دانشجویی

نصراله عرفانی^۱، فریدون منافی^۲، حمیدرضا مقصودی ایمن^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۱۲/۱۲ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۶/۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر مقایسه انگیزه‌های ورزشی و اضطراب رقابتی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی بود. جامعه آماری را کشتی‌گیران شرکت‌کننده در یازدهمین المپیاد دانشجویی سال ۱۳۹۱ تشکیل می‌دادند. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران و فرمول تعدیل حجم نمونه، ۸۸ نفر (۴۴ کشتی‌گیر آزاد و ۴۴ کشتی‌گیر فرنگی) تعیین شد که به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی انتخاب شدند و به پرسش‌نامه انگیزه‌های ورزشی و آزمون اضطراب رقابت در ورزش پاسخ دادند. نتایج آزمون تحلیل واریانس چندمتغیری نشان داد، بین انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی تفاوت معناداری وجود دارد. در پی این یافته، نتایج آزمون تحلیل واریانس یک راهه نشان داد، از نظر انگیزه‌های ورزشی، لذت و اجبار پزشکی بین کشتی‌گیران آزاد و فرنگی تفاوت معناداری وجود دارد؛ به گونه‌ای که میانگین نمره انگیزه ورزشی لذت کشتی‌گیران فرنگی از آزاد بیشتر است. در حالی که میانگین نمره انگیزه ورزشی اجبار پزشکی کشتی‌گیران آزاد از فرنگی بیشتر است. اما در سایر انگیزه‌های ورزشی بین کشتی‌گیران آزاد و فرنگی تفاوت معناداری مشاهده نشد. در ضمن نتایج آزمون تی برای گروه‌های مستقل نشان داد، بین میانگین اضطراب رقابتی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی تفاوت معناداری وجود دارد. به طوری که میانگین نمره‌های اضطراب رقابتی کشتی‌گیران فرنگی از آزاد بیشتر است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که در انتخاب کشتی‌گیران برای شرکت در مسابقات ورزشی باید به انگیزه‌های ورزشی و نوع انگیزه‌ها و نیز سطح اضطراب رقابتی آنها توجه کرد.

کلید واژه‌ها: انگیزه‌های ورزشی، اضطراب رقابتی، کشتی.

A comparative study of sport motivation and competitive anxiety of free wrestling and greco-roman wrestling athletes in 11th Students Sport Olympiad

Nasrollah Erfani, Fereidoun Manafi, Hamid Reza Maghsoudi

Abstract

The purpose of this research was to compare sport motivation and competitive anxiety in Free wrestling and Greco-Roman wrestling athletes. The statistical population included all Free wrestling and Greco-Roman wrestling athletes which had been participated in 11th students sport Olympiad. The statistical sample by adjusted Cochran and regulation formula was formed and included 88 applicants (44 applicants of free wrestling and 44 applicants of Greco-Roman wrestling athletes) who were randomly selected that responded questionnaire sport motivation and competitive anxiety in sport. The results of multivariate ANOVA showed that there were significant difference between Free wrestling and Greco-Roman wrestling athletes on sport motivation. Also there were significant difference between tow group on enjoyment and health pressures, mean score Greco-Roman wrestling athletes were higher than Free wrestling on enjoyment factor. In contrast, health pressures mean score of Free wrestling athletes were higher than Greco-Roman wrestling athletes. The t test for independent groups showed that there were significant differences between two groups on competitive anxiety and main score of it. In conclusion the results of current study can be discussable on competitive anxiety, for sport psychologist in term of sport motivation and its factor as well as competitive anxiety levels and attention.

Keywords: Sport motivation, Competitive anxiety, Wrestling.

۱. استادیار دانشگاه پیام نور مرکز همدان

۲. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه گیلان

۳. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه بوعلی‌سینای همدان (نویسنده مسئول)

مقدمه

انگیزه‌ها عواملی درونی هستند که رفتار شخص را تحریک می‌کنند، در جهت معین سوق می‌دهند و هماهنگ می‌سازند. به علاوه، بیشتر مردم انگیزه‌های چندگانه‌ای برای انجام فعالیت دارند (لی و سالمن^۱، ۲۰۰۵). فردریک و رایان^۲ (۱۹۹۵) انگیزه‌های ورزشی را علاقه، لذت، شایستگی و انگیزه‌های بدنی گزارش دادند. مارکلند و هاردی^۳ (۱۹۹۳)؛ به نقل از مارکلند و اینگلدو^۴ (۱۹۹۷) به منظور شناسایی انگیزه‌هایی که سبب شرکت در فعالیت‌های ورزشی می‌شود و چگونگی تأثیر این انگیزه‌ها بر نوع و میزان فعالیت‌های ورزشی انتخابی افراد این حیطه از انگیزه‌های ورزشی را گسترش دادند که به این صورت است: کنترل فشار روانی، کنترل وزن، تفریح، تأیید اجتماعی، لذت، چالش، ظاهر، رشد فردی، پیوندجویی، پیشگیری از بیماری، رقابت، قدرت و چابکی، توانایی فیزیکی و اجبار پزشکی. انگیزه، عملکرد ورزشی ورزشکاران را بهبود می‌بخشد (سایمونز، دیوایت و لنز^۵، ۲۰۰۳). مطالعات اخیر، از دیدگاه نظریه خودتصمیم‌گیری، رابطه بین انگیزه‌های مختلف و انگیزه ورزشی در ورزش و فعالیت بدنی را بررسی کرده‌اند (بویچ و همکاران^۶، ۲۰۰۸).

همچنین از ویژگی‌های روان‌شناختی دیگری که می‌تواند بر عملکرد افراد تأثیر بگذارد، اضطراب است. اضطراب، حالت ناخوشایند هیجانی است که میزان اندک آن در دستیابی به موفقیت مؤثر و بیش از حد آن مخرب است. اضطراب به احساس تشویش، ناراحتی، هیجان، فشار روانی یا وحشت اطلاق می‌شود. اضطراب رقابتی، اضطرابی است که در

موقعیت‌های رقابت‌جویانه ورزشی ایجاد می‌شود. یکی از علل عمده ایجاد اضطراب رقابتی عوامل اجتماعی است (شمشیری، ۱۳۷۳).

در زمینه انگیزه‌های ورزشی، پژوهش‌های گوناگونی انجام شده است و نتایج جالبی داشته‌اند. از جمله والرند و رویسی^۷ (۲۰۰۱)، گولد و همکاران^۸ (۲۰۰۲) و والرند (۲۰۰۷) نشان دادند؛ رفتار مربیان و انگیزه ورزشکاران هر دو در عملکرد ورزشی ورزشکاران مؤثر است. همچنین مارتین و اسجوراتزن^۹ (۲۰۰۵)؛ به نقل از مورگان^{۱۰} (۲۰۰۶) نشان دادند، مهارت‌های روانی در شکل‌گیری موفقیت و ارتقای عملکرد ورزشی نقش دارد. سایمونز، دیویت و لنز^{۱۱} (۲۰۰۳) و پلیتیر و همکاران^{۱۲} (۲۰۰۶) به این نتیجه رسیدند که القای انگیزه ذاتی در ورزش به بهبود عملکرد ورزشی منجر می‌گردد. آموزرز^{۱۳} (۲۰۰۷) و همچنین کونروی و کاتسورث^{۱۴} (۲۰۰۷) نشان دادند، حمایت از رفتار خودپیروی و استقلال باعث ارتقای انگیزه و بهبود عملکرد می‌شود. نیشیدا^{۱۵} (۲۰۰۷) دریافت بین عوامل انگیزشی و شرکت در فعالیت‌های ورزشی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. بویچ و همکاران (۲۰۰۸) دریافتند، شواهد بسیاری برای حمایت از نقش انگیزه در عملکرد ورزشی و مهارت‌های حرکتی وجود دارد. داج و جاکارد^{۱۶} (۲۰۰۸) در پژوهش خود علاقه‌مندی به ارتقای عملکرد را در ورزش مؤثر شناخته‌اند. گیلت، والرند و روزنت^{۱۷} (۲۰۰۹) به این نتیجه رسیدند که انگیزه کم به بدترین عملکرد

7. Vallerand & Rousseau

8. Gould and et al.

9. Martens & Schwartzman

10. Morgan

11. Pelletier and et al.

12. Amorose

13. Conroy & Coats worth

14. Nishida

15. Dodge & Jaccard

16. Gillet; Vallerand & Rosnet

1. Li & Solmon

2. Frederick & Ryan

3. Markland & Hardy

4. Markland & Ingledew

5. Simons, Dewitte & Lens

6. Boich and et al.

ورزشی منجر می‌شود. گیلت و همکاران^۱ (۲۰۱۰) نشان دادند، انگیزه موقعیتی پیش از مسابقه و در طول مسابقه ورزشی، پیش‌بینی کننده مثبتی برای عملکرد است. استاندج، سبری و لونی^۲ (۲۰۰۸) دریافتند انگیزش به‌عنوان پیش‌بینی کننده‌ای مثبت برای مشارکت در تمرین‌های با فشار متوسط نقش دارد.

در ایران نیز مشکل گشا (۱۳۸۵) سلامتی و آمادگی جسمانی، تناسب اندام، کنترل وزن را مهم‌ترین دلایل بیرونی برای شرکت در ورزش گزارش کرد و نشان داد، بین انگیزه درونی و انگیزه بیرونی زنان با مشارکت ورزشی رابطه معناداری وجود دارد. گنجی و اسماعیلی (۱۳۸۸)؛ به نقل از کجباف‌نژاد و همکاران، (۱۳۸۹) نشان دادند بین مهارت‌های روانی و انگیزه موفقیت ورزشی و عملکرد، رابطه مستقیم معناداری وجود دارد و با افزایش مهارت‌های روانی، انگیزه موفقیت ورزشی و متعاقب آن عملکرد افزایش می‌یابد. مسلمی (۱۳۹۱) نیز طی پژوهشی دریافت بین انگیزه-های ورزشی و عملکرد ورزشی ورزشکاران زن رشته‌های انفرادی شهر اصفهان رابطه مستقیم معناداری وجود دارد و به‌وسیله انگیزه‌های ورزشی می‌توان عملکرد ورزشکاران را پیش‌بینی کرد.

بررسی انگیزه‌های ورزشی دانشجویان ورزشکار در رشته کشتی، علاوه بر کمک به انتخاب مناسب ورزشکاران، نقش مهمی در توسعه آموزش کشتی در بین دانشجویان رشته تربیت بدنی برای بهره‌گیری از صفات انگیزشی ضروری برای بهبود عملکرد و رقابت خواهد داشت. متغیرهای روانشناختی و انگیزشی ورزشکاران ممکن است تحت تأثیر عوامل فردی و محیطی همانند: کنترل فشار روانی، تجدید قوا، لذت، تأیید اجتماعی، پیوندجویی، انگیزه‌های ورزشی و غیره باشد و تعامل بین آن‌ها، ضرورت انجام پژوهش‌های کاربردی بیشتر در این حیطه برای زمینه‌یابی صفت-

های انگیزشی رقابت بین کشتی‌گیران و مقایسه انگیزه رقابت بین ورزشکاران دو رشته کشتی آزاد و فرنگی ایجاب می‌نماید و نتایج پژوهش حاضر می‌تواند کاربرد فراوانی برای مربیان و کادر فنی فدراسیون کشتی، اداره کل تربیت بدنی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و ادارات تربیت بدنی در دانشگاه‌ها داشته باشد که به‌منظور گسترش فعالیت‌های ورزشی و زمینه‌سازی برای گسترش ورزش قهرمانی اقدام به برگزاری مسابقات ورزشی در سطوح مختلف از جمله المپید ورزشی دانشجویان در رشته‌های گوناگون انفرادی و گروهی می‌نمایند. همچنین نتایج این پژوهش می‌تواند فدراسیون ملی ورزش‌های دانشگاهی را برای انتخاب تیم‌ها و ورزشکاران رشته کشتی آزاد و فرنگی برای رقابت‌های ملی و بین‌المللی یاری رساند. با توجه به وضعیت کشتی ایران در بین کشورهای جهان و حضور قهرمانان دانشجویان ورزشکار در ترکیب تیم‌های ملی، این نتایج می‌تواند به‌عنوان شاخصی برای استعدادیابی یا معیاری برای سنجش رقابت‌پذیری کشتی‌گیران و مداخلات انگیزشی و روانی مناسب برای ارتقای سطح رقابت بین کشتی‌گیران آزاد و فرنگی مورد استفاده قرار گیرد. از این رو عمده‌ترین مسائلی که این پژوهش با آن روبه‌رو بود، عبارت بود از اینکه؛ آیا بین انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی تفاوت وجود دارد؟ و آیا بین اضطراب رقابتی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی تفاوت وجود دارد؟

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر زمینه‌یابی^۳ است. هدف روش پژوهش زمینه‌یابی، توصیف، تبیین و کاوش است (دلاور، ۱۳۸۲). جامعه آماری این پژوهش را کلیه کشتی‌گیران آزاد و فرنگی شرکت‌کننده در یازدهمین

1. Gillet et al.

2. Standage, Sebire & Loney

3. Survey

آنها ۰/۸۸ بود. پایایی^۶ این پرسش‌نامه به‌شیوه همسانی درونی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ^۷ محاسبه شده است. در ضمن در این پژوهش طی یک مطالعه مقدماتی بر روی ۳۰ نفر (۱۵ نفر کشتی‌گیر آزاد و ۱۵ نفر کشتی‌گیر فرنگی) از کشتی‌گیران، جامعه آماری پایایی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد که برای مقیاس‌های مختلف پرسش‌نامه بین ۰/۷۰ تا ۰/۹۰ بود.

آزمون اضطراب رقابت در ورزش برای سنجش میزان اضطراب ورزشکاران برای رقابت در مسابقات ورزشی توسط مارتنز و همکاران (۱۹۹۰) ساخته شده است. در واقع، ۱۰ گویه آزمون نمره‌گذاری می‌شود و ۵ گویه جعلی است. گویه‌ها در یک پیوستار ۳ درجه‌ای "به ندرت"، "گاهی اوقات" و "اغلب" پاسخ داده می‌شود. دامنه نمره‌های آزمون بین ۱۰ تا ۳۰ است. در این پژوهش روایی صوری آزمون به تأیید ۵ نفر از استادان روان‌شناسی و ۵ نفر از استادان تربیت بدنی رسید به طوری که ضریب توافق آنها ۰/۹۱ بود. همچنین طی یک مطالعه مقدماتی پایایی آزمون به‌روش آلفای کرونباخ ۰/۷۶ محاسبه شد.

مقادیر آلفای کرونباخ محاسبه شده برای پرسش‌نامه‌ها به استناد جدول نانالی^۸ (۱۹۷۸) برای انجام کار پژوهشی مناسب و قابل قبول است. همچنین با طرح پرسش‌های زمینه‌ای، داده‌های لازم درباره متغیرهای جمعیت‌شناختی رشته تحصیلی، سن و سابقه ورزشی کشتی‌گیران اخذ شد.

المپیاد دانشجویی در سال ۱۳۹۱ تشکیل می‌دادند که تعداد آن‌ها ۲۲۴ نفر شامل ۱۱۲ نفر کشتی‌گیر آزاد و ۱۱۲ نفر کشتی‌گیر فرنگی بود. حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران^۱ (۱۹۷۷) ۱۴۲ نفر تعیین شد. اما چون نسبت حجم نمونه برآورد شده به حجم جامعه آماری بزرگ‌تر از ۰/۰۵ بود، بنابراین از فرمول تعدیل حجم نمونه استفاده شد. به این ترتیب حجم نمونه ۸۸ نفر تعیین شد که به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی از بین جامعه آماری انتخاب شدند. طبقه شامل نوع رشته کشتی بود.

به‌منظور جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه انگیزه‌های ورزش^۲ مارکلند و اینگلدو^۳ (۱۹۹۷) و آزمون اضطراب رقابت در ورزش (مارتنز^۴ و همکاران، ۱۹۹۰) استفاده شد. پرسش‌نامه انگیزه‌های ورزش، ۵۱ گویه دارد. گویه‌ها از صفر امتیاز (اصلاً در مورد من صحیح نیست) تا ۵ امتیاز (کاملاً در مورد من صحیح است)، امتیازبندی شده‌اند و هر چند گویه، یکی از خرده مقیاس‌ها را می‌سنجد. این پرسش‌نامه از ۱۴ خرده مقیاس کنترل فشار روانی، تجدید قوا، لذت، چالش، تأیید اجتماعی، پیوندجویی، رقابت، اجبارهای پزشکی (سلامت)، پیشگیری از بیماری، سلامتی مطلوب، کنترل وزن، ظاهر، قدرت، چابکی تشکیل شده است. روایی پرسش‌نامه انگیزه‌های ورزش با روش‌های تحلیل عاملی تأییدی مورد ارزیابی قرار گرفته است. همچنین در این پژوهش روایی صوری^۵ پرسش‌نامه به تأیید ۵ نفر از استادان روان‌شناسی و ۵ نفر از استادان تربیت بدنی رسید. به طوری که، ضریب توافق

1. Cochran
2. Exercise Motivation Inventory (EMI-2)
3. Markland & Ingledew
4. Martens
5. Face validity

6. Reliability coefficient
7. Cronbach Alpha
8. Nunnally

کارشناسی ارشد بود. میانگین سن کشتی‌گیران آزاد ۲۲/۲۷ با انحراف معیار ۱/۹۸، و میانگین سن کشتی-گیران فرنگی ۲۱/۱۸ با انحراف معیار ۱/۷۰، و میانگین سابقه ورزشی کشتی‌گیران آزاد ۸/۱۴ با انحراف معیار ۲/۷۶، و میانگین سن کشتی‌گیران فرنگی ۶/۶۱ و انحراف معیار آن ۲/۴۶ بود. میانگین انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران آزاد ۲۰/۸۶ ع ۱۷۵/۱۴، میانگین انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران فرنگی ۳۹/۹۱ ع ۱۷۶/۶۸ بود. همچنین میانگین اضطراب رقابتی کشتی‌گیران آزاد ۲/۸۳ ع ۱۸/۶۸ و میانگین اضطراب رقابتی کشتی‌گیران فرنگی ۳/۹۹ ع ۲۰/۵۰ به دست آمد. این نتایج به همراه میانگین و انحراف معیار خرده‌مقیاس‌های انگیزه‌های ورزشی در جدول شماره ۱ و نمودار شماره ۱ ارائه شده است.

برای توصیف اطلاعات، از جدول و نمودار توزیع فراوانی و درصد، و شاخص‌های مرکزی^۱ و پراکندگی^۲ آمار توصیفی، و برای پاسخ‌گویی به فرضیه‌های پژوهش از آزمون‌های تحلیل واریانس چندمتغیری^۳ و تی مستقل^۴ استفاده شد. شایان ذکر است ابتدا نرمال بودن توزیع داده‌ها به وسیله آزمون کولموگروف - اسمیرنوف^۵، همگنی کواریانس‌ها با استفاده از آماره باکس^۶ و همگنی واریانس‌ها با استفاده از آماره لون^۷ بررسی شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها به وسیله نرم افزار آماری اس.پی.اس.اس^۸ (۲۰۰۱) انجام شد.

یافته‌های پژوهش

از نظر ویژگی‌های جمعیت‌شناختی، ۵۰ درصد ورزشکاران کشتی‌گیران آزاد و ۵۰ درصد آنها کشتی-گیران فرنگی بودند. از نظر سطح تحصیلات، ۱۴/۸ درصد کاردانی، ۸۰/۷ درصد کارشناسی و ۴/۵ درصد

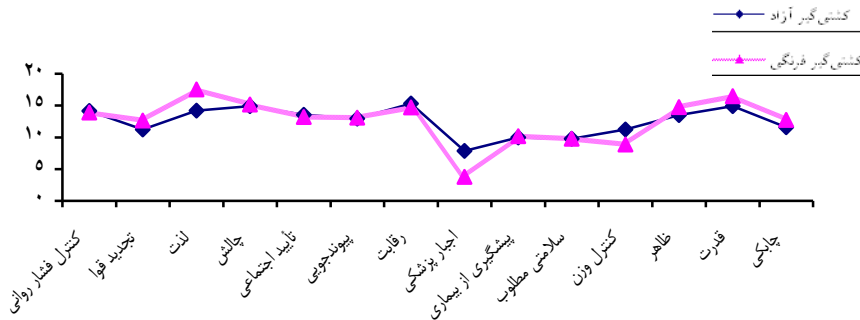
جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

کشتی فرنگی		کشتی آزاد		رشته	متغیر
S	\bar{X}	S	\bar{X}		
۴/۶۷	۱۴/۸۹	۲/۵۶	۱۴/۱۶	کنترل فشار روانی	
۲/۴۹	۱۲/۶۴	۲/۸۷	۱۱/۲۳	تجدید قوا	
۳/۴۰	۱۷/۵۲	۲/۵۴	۱۴/۲۰	لذت	
۴/۳۷	۱۵/۱۴	۳/۰۴	۱۴/۸۹	چالش	
۵/۲۷	۱۳/۱۸	۳/۷۳	۱۳/۵۵	تأیید اجتماعی	
۴/۹۴	۱۳/۰۹	۳	۱۲/۹۳	پیوندجویی	
۴/۳۷	۱۴/۷۰	۲/۸۷	۱۵/۳۲	رقابت	
۳/۸۵	۳/۸۰	۳/۸۷	۷/۸۴	اجبار پزشکی	
۴/۱۲	۱۰/۱۶	۳/۳۱	۹/۹۸	پیشگیری از بیماری	
۲/۷۳	۹/۷۵	۱/۸۴	۹/۷۷	سلامتی مطلوب	
۶/۴۲	۸/۸۶	۴/۶۲	۱۱/۲۵	کنترل وزن	
۴/۲۱	۱۴/۷۵	۳/۸۲	۱۳/۵۲	ظاهر	
۳/۶۹	۱۶/۴۸	۲/۴۵	۱۴/۸۹	قدرت	
۲/۹۸	۱۲/۷۳	۲/۴۹	۱۱/۶۱	چابکی	
۳۹/۹۱	۱۷۶/۶۸	۲۰/۸۶	۱۷۵/۱۴	انگیزه‌های ورزشی	
۳/۹۹	۲۰/۵۰	۲/۸۳	۱۸/۶۸	اضطراب رقابتی	

n= ۸۸

1. Central tendency
2. Measure of variation
3. Multivariate analysis of variance (MANOVA)
4. Independent samples t-test
5. Kolmogorov- Smirnov test
6. Box's test
7. Levene's test
8. Statistical Package for Social Science (SPSS)

نیمرخ میانگین انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی در نمودار شماره ۱ ارائه شده است.

نمودار ۱. نیمرخ میانگین انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران آزاد و رقابتی

پیش از مقایسه انگیزه‌های ورزشی و نیز اضطراب رقابتی کشتی‌گیران با استفاده از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف پرداخته شد که نتایج آن در جدول شماره ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. آزمون نرمال بودن متغیرهای انگیزه‌های ورزشی و اضطراب رقابتی

متغیر	Z	P
کنترل فشار روانی	۱/۲۵۷	۰/۰۸۵
تجدید قوا	۱/۳۸۵	۰/۰۶۴
لذت	۱/۳۴۱	۰/۰۵۵
چالش	۱/۳۵۳	۰/۰۵۹
تأیید اجتماعی	۱/۳۳۴	۰/۰۵۶
پیوندجویی	۱/۳۴۵	۰/۰۹۰
رقابت	۱/۰۲۴	۰/۳۴۵
اجبار پزشکی	۱/۰۹۱	۰/۱۸۵
پیشگیری از بیماری	۱/۳۲۴	۰/۰۵۷
سلامتی مطلوب	۱/۲۱۹	۰/۰۵۱
کنترل وزن	۰/۷۸۹	۰/۵۶۷
ظاهر	۱/۲۶۰	۰/۰۸۴
قدرت	۱/۰۷۶	۰/۱۹۷
چابکی	۱/۳۸۷	۰/۰۶۳
انگیزه‌های ورزشی	۱/۰۷۱	۰/۲۰۱
اضطراب رقابتی	۰/۹۳۹	۰/۳۴۱

n= ۸۸

نتایج آزمون کولموگروف - اسمیرنوف نشان داد، توزیع داده‌های متغیرهای انگیزه‌های ورزشی و نیز اضطراب رقابتی کشتی‌گیران طبیعی است ($P > ۰/۰۵$). به‌منظور مقایسه انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران ابتدا با به-

کارگیری آزمون باکس به بررسی همگنی ماتریس واریانس - کواریانس انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران پرداخته شد که نتایج آن در جدول شماره ۴ درج شده است. آزمون تحلیل واریانس چندمتغیری استفاده شد که نتایج آن در جدول شماره ۳ ارائه شده است. سپس از

جدول ۳. آزمون همگنی ماتریس واریانس - کواریانس انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران

اماره باکس	F	df1	df2	P
۱۷۶/۱۶۵	۱/۳۷۳	۱۰۵	۲۳۰۴۱/۴۶۷	۰/۵۴۷

n= ۸۸

نتایج آزمون باکس نشان داد، ماتریس واریانس - کواریانس انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران همگن است
 $(F_{(۱۰۵, ۲۳۰۴۱, ۰/۵۴۷)} = ۱/۳۷۳, \rho = ۰/۵۴۷)$

جدول ۴. خلاصه نتایج آزمون تحلیل واریانس چند متغیری انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران

اثر	مقدار	F	df فرضیه	df اشتباه	P	Partial η^2
پیلایی	۰/۴۷۸	۴/۷۷۶	۱۴	۷۳	۰/۰۰۰۱*	۰/۴۷۸
هوتلینگ	۰/۵۳۲	۴/۷۷۶	۱۴	۷۳	۰/۰۰۰۱*	۰/۴۷۸
لامبدای ویلکز	۰/۹۱۶	۴/۷۷۶	۱۴	۷۳	۰/۰۰۰۱*	۰/۴۷۸
بزرگ‌ترین ریشه روی	۰/۹۱۶	۴/۷۷۶	۱۴	۷۳	۰/۰۰۰۱*	۰/۴۷۸

***P < ۰/۰۱, n= ۸۸

نتایج آزمون تحلیل واریانس چندمتغیری نشان داد که بین انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی تفاوت معناداری وجود دارد $(\lambda = ۰/۴۷۸)$ ؛ Partial $\eta^2 = ۰/۹۱۶ =$ لامبدای ویلکز؛ $(F_{(۱۴, ۷۳)} = ۴/۷۷۶, < ۰/۰۱)$. در جدول شماره ۵، به وسیله آزمون تحلیل واریانس یک راهه با استفاده از آلفای میزان شده بن‌فرونی، هر

یک از انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی به صورت زوجی مقایسه شده است. البته ابتدا همگنی واریانس متغیرهای مورد مطالعه گروه‌ها به وسیله آماره لون بررسی شد که نتایج در جدول شماره ۵ ارائه شده است.

جدول ۵. آزمون همگنی واریانس انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران

انگیزه	F	df1	df2	P
کنترل فشار روانی	۳/۶۷۸	۱	۸۶	۰/۰۵۱
تجدید قوا	۰/۴۸۵	۱	۸۶	۰/۴۸۸
لذت	۴/۷۹۸	۱	۸۶	۰/۰۹۸
چالش	۰/۹۷۵	۱	۸۶	۰/۳۲۶
تأیید اجتماعی	۳/۸۷۶	۱	۸۶	۰/۰۵۲
پیوندجویی	۳/۵۶۴	۱	۸۶	۰/۰۵۳
رقابت	۳/۱۶۲	۱	۸۶	۰/۰۵۶
اجبار پزشکی	۰/۰۰۰	۱	۸۶	۰/۹۹۵
پیشگیری از بیماری	۳/۱۲۶	۱	۸۶	۰/۰۵۹
سلامتی مطلوب	۲/۶۰۸	۱	۸۶	۰/۱۱۰
کنترل وزن	۲/۶۷۹	۱	۸۶	۰/۰۹۹
ظاهر	۰/۷۵۲	۱	۸۶	۰/۳۸۸
قدرت	۳/۷۶۶	۱	۸۶	۰/۰۵۲
چابکی	۰/۸۱۱	۱	۸۶	۰/۳۷۰

n= ۸۸

نتایج آماره لون نشان داد، بین واریانس انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی ورزشی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی تفاوت معناداری مشاهده نمی‌شود ($P > 0/05$). بنابراین می‌توان دریافت

جدول ۶. خلاصه نتایج آزمون تحلیل واریانس انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران

منبع تغییرات	انگیزه ورزشی	SS	df	MS	F	P
گروه کشتی‌گیران	کنترل فشار روانی	۱/۶۳۶	۱	۱/۶۳۶	۰/۱۱۵	۰/۷۳۵
	تجدید قوا	۴۳/۶۸۲	۱	۴۳/۶۸۲	۶/۰۶۰	۰/۰۱۶
	لذت	۲۴۲/۲۲۷	۱	۲۴۲/۲۲۷	۳۶/۸۴۰	۰/۰۰۰۱**
	چالش	۱/۳۷۵	۱	۱/۳۷۵	۰/۰۹۷	۰/۷۵۶
	تأیید اجتماعی	۲/۹۰۹	۱	۲/۹۰۹	۰/۱۳۹	۰/۷۱۰
	پیوندجویی	۰/۵۵۷	۱	۰/۵۵۷	۰/۰۳۳	۰/۸۵۶
	رقابت	۸/۲۸۴	۱	۸/۲۸۴	۰/۶۰۵	۰/۴۳۹
	اجبار پزشکی	۳۶۰/۰۴۵	۱	۳۶۰/۰۴۵	۳۳/۹۴۶	۰/۰۰۰۱**
	پیشگیری از بیماری	۰/۷۳۷	۱	۰/۷۳۷	۰/۰۵۲	۰/۸۲۰
	سلامتی مطلوب	۰/۰۱۱	۱	۰/۰۱۱	۰/۰۰۲	۰/۹۶۴
	کنترل وزن	۱۲۵/۲۸۴	۱	۱۲۵/۲۸۴	۴	۰/۰۴۹
	ظاهر	۳۳/۱۳۶	۱	۳۳/۱۳۶	۲/۰۴۸	۰/۱۵۶
	قدرت	۵۵/۶۸۲	۱	۵۵/۶۸۲	۵/۶۶۴	۰/۰۲۹
	چابکی	۲۷/۲۸۴	۱	۲۷/۲۸۴	۳/۶۱۵	۰/۰۶۱
اشتباه	کنترل فشار روانی	۱۲۲۰/۳۱۸	۸۶	۱۴/۱۹۰		
	تجدید قوا	۶۱۹/۹۰۹	۸۶	۷/۲۰۸		
	لذت	۷۷۶/۱۳۶	۸۶	۹/۰۲۵		
	چالش	۱۲۳۱/۶۱۴	۸۶	۱۴/۱۰۲		
	تأیید اجتماعی	۱۷۹۳/۴۵۵	۸۶	۲۰/۸۵۴		
	پیوندجویی	۱۴۳۸/۴۳۲	۸۶	۱۶/۷۲۶		
	رقابت	۱۱۷۶/۷۰۵	۸۶	۱۳/۶۸۳		
	اجبار پزشکی	۱۳۹۳/۰۴۵	۸۶	۱۵/۰۳۶		
	پیشگیری از بیماری	۱۲۰۰/۸۶۴	۸۶	۱۳/۹۶۴		
	سلامتی مطلوب	۴۶۵/۹۷۷	۸۶	۵/۴۱۸		
	کنترل وزن	۲۶۹۳/۴۳۲	۸۶	۳۱/۳۱۹		
	ظاهر	۱۳۹۱/۲۲۷	۸۶	۱۶/۱۷۷		
	قدرت	۸۴۵/۴۰۹	۸۶	۹/۸۳۰		
	چابکی	۶۴۹/۱۵۹	۸۶	۷/۵۴۸		
کل	کنترل فشار روانی	۱۸۵۲۶	۸۸			
	تجدید قوا	۱۳۱۹۲	۸۸			
	لذت	۲۳۱۶۴	۸۸			
	چالش	۲۱۰۵۳	۸۸			
	تأیید اجتماعی	۱۷۵۱۲	۸۸			
	پیوندجویی	۱۶۳۳۷	۸۸			
	رقابت	۲۱۰۱۵	۸۸			
	اجبار پزشکی	۴۶۳۲	۸۸			
	پیشگیری از بیماری	۱۰۱۲۲	۸۸			
	سلامتی مطلوب	۸۸۵۱	۸۸			
	کنترل وزن	۱۱۷۱۹	۸۸			
	ظاهر	۱۹۰۱۰	۸۸			
	قدرت	۲۲۵۴۲	۸۸			
	چابکی	۱۳۷۱۱	۸۸			

** $P < 0/01$, $n = 88$

معناداری وجود دارد. به طوری که میانگین نمره انگیزه ورزشی لذت کشتی‌گیران فرنگی از آزاد بیشتر است. در حالی که میانگین نمره انگیزه ورزشی اجبار پزشکی کشتی‌گیران آزاد از فرنگی بیشتر است. اما در سایر انگیزه‌های ورزشی بین کشتی‌گیران آزاد و فرنگی تفاوت معناداری مشاهده نشد.

به منظور مقایسه هر یک از انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی، نتایج تحلیل واریانس یک راهه با استفاده از آلفای میزان شده بن‌فرونی نشان داد، بین میانگین نمره انگیزه‌های ورزشی لذت ($F_{(۸۶,۱)}=۲۶/۸۴۰, <۰/۰۱$) و اجبار پزشکی ($F_{(۸۶,۱)}=۲۳/۹۴۶, <۰/۰۱$) آزاد و فرنگی تفاوت

جدول ۷. مقایسه اضطراب رقابتی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی

متغیر	کشتی	n	\bar{X}	S	t	d.f	P
اضطراب رقابتی	آزاد	۴۴	۱۸/۶۸	۲/۸۳	-۲/۴۶۶	۷۷/۴۶۳	* ۰/۰۱۶
	فرنگی	۴۴	۲۰/۵۰	۳/۳۹			

* $P < ۰/۰۵, n = ۸۸$

این یافته‌ها با نظرات مارکلند و هاردی (۱۹۹۳)؛ به نقل از مارکلند و اینگلدو، (۱۹۹۷)، فردریک و رایان (۱۹۹۵)، لی و سالمن (۲۰۰۵) و بخشی از نتایج پژوهش‌های والرند و رویسی (۲۰۰۱)، گولد و همکاران (۲۰۰۲)، والرند (۲۰۰۷) و مشکل‌گشا (۱۳۸۵) همخوانی دارد. اما با نتایج پژوهش کر و گراهام (۱۹۹۵)؛ به نقل از صدارتی، (۱۳۸۳)، مارکلند و اینگلدو (۱۹۷۷) اینگلدو و سالیوان (۲۰۰۱)، همخوان نیست. می‌توان نتیجه گرفت که انگیزه ورزشی لذت و اجبار پزشکی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی به تناسب رشته ورزشی آنها متفاوت است و البته انگیزه‌های ورزشی کنترل فشار روانی، تجدید قوا، چالش، تأیید اجتماعی، پیوندجویی، رقابت، پیشگیری از بیماری، سلامتی مطلوب، کنترل وزن، ظاهر، قدرت و چابکی کشتی‌گیران مستقل از نوع کشتی آنها است. اما اضطراب رقابتی کشتی‌گیران فرنگی از آزاد بیشتر است.

به منظور کاربست یافته‌های این پژوهش پیشنهاد می‌شود سنجش میزان انگیزه ورزشی به‌عنوان یکی از عوامل مهم در انتخاب کشتی‌گیران برای شرکت در مسابقات ورزشی مورد توجه قرار گیرد. مریبان، اضطراب رقابتی

نتایج آزمون تی برای مقایسه گروه‌های مستقل نشان داد که بین میانگین اضطراب رقابتی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی تفاوت معناداری وجود دارد ($P < ۰/۰۵$)، $t_{(۸۶,۱)} = -۲/۴۶۶$ به طوری که میانگین نمره‌های اضطراب رقابتی کشتی‌گیران فرنگی از آزاد بیشتر است.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج آزمون تحلیل واریانس چند متغیری نشان داد بین انگیزه‌های ورزشی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی تفاوت معناداری وجود دارد. آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه نیز نشان داد از نظر انگیزه‌های ورزشی لذت و اجبار پزشکی بین کشتی‌گیران آزاد و فرنگی تفاوت معناداری وجود دارد به طوری که میانگین نمره انگیزه ورزشی لذت کشتی‌گیران فرنگی از آزاد بیشتر است. در حالی که میانگین نمره انگیزه ورزشی اجبار پزشکی کشتی‌گیران آزاد از فرنگی بیشتر است. اما در سایر انگیزه‌های ورزشی بین کشتی‌گیران آزاد و فرنگی تفاوت معناداری مشاهده نشد. همچنین نتایج نشان داد بین میانگین اضطراب رقابتی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی تفاوت معنادار نیست و میانگین نمره‌های اضطراب رقابتی کشتی‌گیران فرنگی از آزاد بیشتر بود.

7. Boich E. J., Sarrazin, P. G., Grouzet, F. M., Pelletier, L. G. & Chanal, J. P. (2008). Students' motivational profiles and achievement outcomes in physical education: A self-determination perspective. *Journal of Educational Psychology*, 100, 688-70.
8. Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques*. New York: John Wiley & Sons.
9. Conroy, D. E. & Coatsworth, J. D. (2007). Assessing autonomy-supportive coaching strategies in youth sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 8, 671-684.
10. Dodge, T. & Jaccard, J. J. (2008). Is abstinence an alternative? Predicting adolescent athletes' intentions to use performance enhancing substances. *Journal of Health Psychology*, 13, 5, 703-711.
11. Frederick, C. M. & Ryan, R. M. (1995). Self-determination in sport: A review using cognitive evaluation theory. *International Journal of Sport Psychology*, 26, 5-23.
12. Gillet, N., Vallerand, R. J. & Rosnet, E. (2009). Motivational clusters and performance in a real-life setting. *Motivation and Emotion*, 33, 49-62.
13. Gillet, N., Vallerand, R., J., Amoura, S. & Baldes, B. (2010). Influence of coaches' autonomy support on athletes' motivation and sport performance: A test of the hierarchical model of intrinsic and extrinsic motivation. *Psychology of Sport and Exercise*, 11, 155-161.
14. Gould, D., Dieffenbach, K. & Moffett, A. (2002). Psychological characteristics and their development of Olympic champions. *Journal of Applied Sport Psychology*, 14, 172-204.
- کشتی‌گیران را در سطح متوسط مدیریت کنند تا بدین طریق ضمن ایجاد برانگیختگی کافی مانع اختلال عملکرد ورزشی آنها شوند. مریبان و نیز کشتی‌گیران برای بهبود عملکرد ورزشی به متغیرهای روان‌شناختی به‌ویژه انگیزش، توجه کافی داشته باشند.
- منابع:**
۱. دلاور، علی. (۱۳۸۲). مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی. تهران: رشد.
 ۲. شمشیری، بابک. (۱۳۷۳). بررسی رابطه جهت-گیری هدفی و اضطراب حالتی رقابتی در ورزشکاران پسر. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. تهران: دانشگاه تربیت معلم.
 ۳. کجباف‌نژاد، هادی. حیدری، علیرضا. عسگری، پرویز و عنایتی، صلاح‌الدین. (۱۳۸۹). ارتباط بین مهارت‌های روانی، هوش هیجانی و مؤلفه‌های آن با انگیزه موفقیت ورزشی در ورزشکاران مرد شهرستان شیراز. یافته‌های نو در روان‌شناسی، صص ۱۲۵-۱۰۸.
 ۴. مسلمی، لیلا. (۱۳۹۱). رابطه بین انگیزه‌های ورزشی با عملکرد ورزشی ورزشکاران زن رشته‌های انفرادی شهر اصفهان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. همدان: دانشگاه بوعلی سینا.
 ۵. مشکل‌گشا، الهام. (۱۳۸۵). موانع مشارکت ورزشی زنان و ارتباط آن‌ها با انگیزه. پایان‌نامه کارشناسی ارشد تربیت بدنی. اصفهان: دانشگاه اصفهان.
 6. Amorose, A. J. (2007). Coaching effectiveness: exploring the relationship between coaching behavior and self-determined motivation. In M. S. Hagger, & N. L. D. Chatzisarantis (Eds.), *Self-determination theory in exercise and sport*, Champaign, IL: Human Kinetics, 209-227.

15. Li, W., Lee, A. M. & Solmon, M. A. (2005). Relationships among dispositional ability conceptions, intrinsic motivation, perceived competence, experience, persistence, and performance. *Journal of Teaching in Physical Education*. 24, 51-65.
16. Markland, D. & Ingledew, D. K. (1997). The measurement of exercise motives: Factorial validity and invariance across gender of a revised Exercise Motivations Inventory. *British Journal of Health Psychology*. 2, 361-376.
17. Martens, R., Vealey, R. S. & Burton, D. (1990). *Competitive anxiety in sport*. Champaign, IL: Human Kinetics.
18. Morgan, T. K. (2006). A season-Long mental skills training program collegiate Volleyball players. A dissertation for the Doctor of philosophy degree. The University of Tennessee.
19. Newman, M. (2010). Emotional intelligence sports inventory. Technical paper.
20. Nishida, T. (2007). Relation of participation motives with number of golf round and will to continue playing golf. *Psychological reports*. 101, 525-526.
21. Nunnally, J. (1978). *Psychometric theory*. New York: McGraw-Hill.
22. Pelletier, L. G., Vallerand, R., J. Brière, N. M. & Blais, M. R. (2006). When coaches become autonomy supportive: Effects on intrinsic motivation, persistence, and performance.
23. Unpublished manuscript, University of Ottawa, Ontario, Canada.
24. Simons, J., Dewitte, S. & Lens, W. (2003). Don't do it for me. Do it for yourself! Stressing the personal relevance enhances motivation in physical education. *Journal of Sport and Exercise Psychology*. 25, 145-160.
25. SPSS. (2001). *SPSS 11.0 brief guide*. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall, Inc.
26. Standage, M., Sebire, S. J. & Loney, T. (2008). Does exercise motivation predict engagement in objectively assessed bouts of moderate-intensity exercise? A self-determination theory perspective. *Journal of sport and exercise psychology*. 30, 337-352.
27. Vallerand, R. J. & Rousseau, F. L. (2001). Intrinsic and extrinsic motivation in sport and exercise: a review using the hierarchical model of intrinsic and extrinsic motivation, In R. Singer, H. Hausenblas, & C. Janelle (Eds), *Handbook of sport psychology* (2nd ed), New York: John Wiley & Sons, 389-416.
28. Vallerand, R. J. (2007). Intrinsic and extrinsic motivation in sport and physical activity: a review and a look at the future, In G. Tenenbaum, & R. E. Eklund (Eds), *Handbook of sport psychology* (3rd ed.). New York: John Wiley, 49-83.
29. Weinberg, R. S. & Gould, D. (1995). *Foundations of Sport and Exercise Psychology* Champion. IL, Human Kinetics.

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی